

การส่งผ่านราคาน้ำมันดิบมายังราคาขายปลีกน้ำมันเบนซิน
น้ำมันดีเซลและน้ำมันแก๊สโซฮอล์ในประเทศไทย

โดย

วิไลندا ดิสรเตตติวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2556

การส่งผ่านราคาน้ำมันดิบมายังราคาขายปลีกน้ำมันเบนซิน
น้ำมันดีเซลและน้ำมันแก๊สโซฮอล์ในประเทศไทย

โดย

นางสาววิไลندا ดิสรเตตวิวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2556

Price Transmission of Crude Oil to Retail Gasoline
Diesel and Gasohol Price in Thailand

By

Wilanda Disorntetiwat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics
Faculty of Economics
Thammasat University

2013

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาววิไลندا ดิสรเทติวัฒน์

เรื่อง

การส่งผ่านราคาน้ำมันดิบมายังราคาขายปลีกน้ำมันเบนซิน
น้ำมันดีเซลและน้ำมันแก๊สโซฮอล์ในประเทศไทย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2557

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

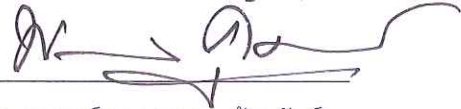
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติรี จันทรโคสิกา)

กรรมการสอบและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ดร. วรณวิภาสค์ มานะโชติพงษ์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร.พรายพล คุ้มทรัพย์)

คณบดี

(ศาสตราจารย์ ดร.สกนธ์ วัชรบุญวัฒนา)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวและความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะสั้นของราคาน้ำมันดิบดูไบและราคาขายปลีกน้ำมันสำเร็จรูป 6 ชนิด ได้แก่ ราคาน้ำมันเบนซิน 91 ราคาน้ำมันเบนซิน 95 ราคาน้ำมันดีเซล ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 91 E10 ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 95 E10 และน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 95 E20 โดยใช้แบบจำลอง Threshold Error Correction ในการทดสอบสมมติฐาน Rocket and Feather กล่าวคือ ราคาน้ำมันสำเร็จรูปตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันดิบเร็วกว่าการปรับตัวลดลงของราคาน้ำมันดิบ

ผลการศึกษา พบว่า การส่งผ่านราคาน้ำมันดิบมายังราคาน้ำมันสำเร็จรูปในด้านขนาดของการส่งผ่าน (Magnitude of adjustment) การเพิ่มขึ้นและการลดลงของราคาน้ำมันดิบส่งผ่านมายังราคาขายปลีกน้ำมันสำเร็จรูปทุกชนิดได้อย่างสมมาตรกัน แต่ในด้านความเร็วของการส่งผ่าน (Speed of adjustment) ราคาขายปลีกน้ำมันเบนซิน 91 และน้ำมันเบนซิน 95 ตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นและลดลงของราคาน้ำมันดิบอย่างไม่สมมาตรกันและเป็นไปตามสมมติฐาน Rocket and Feather เมื่อราคาน้ำมันดิบเปลี่ยนแปลงไป การปรับตัวของราคาขายปลีกน้ำมันสำเร็จรูปในแต่ละช่วงเวลาสามารถแสดงอยู่ในรูปสามารถแสดงอยู่ในรูป Cumulative adjustment function ของ Borenstein, Cameron, and Gilbert (1997) ซึ่งพบว่า เมื่อราคาน้ำมันดิบเพิ่มขึ้น ราคาขายปลีกน้ำมันเบนซิน 91 และน้ำมันเบนซิน 95 ปรับตัวเพิ่มขึ้นตามภายใน 1 ปี ในขณะที่เมื่อราคาน้ำมันดิบลดลง ราคาขายปลีกน้ำมันเบนซิน 91 และน้ำมันเบนซิน 95 จะใช้เวลานานถึง 4-5 ปีในการปรับตัวลดลง

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาเหตุของการส่งผ่านที่ไม่สมมาตรของการส่งผ่านราคาน้ำมันดิบมายังราคาน้ำมันเบนซิน 91 และน้ำมันเบนซิน 95 และพบว่า การเก็บเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นปัจจัยที่ทำให้การส่งผ่านราคาเป็นไปอย่างไม่สมมาตรกัน โดยได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างราคาน้ำมันดิบและราคาขายปลีกที่ไม่รวมเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมัน พบว่าการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันดิบส่งผ่านมายังราคาขายปลีกน้ำมันสำเร็จรูปทุกชนิดได้อย่างสมมาตรกันทั้งในด้านขนาดของการส่งผ่านและด้านความเร็วของการส่งผ่าน ดังนั้น การยกเลิกการเก็บเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจึงเป็นทางเลือกหนึ่ง หากผู้ออกนโยบายต้องการให้ราคาขายปลีกน้ำมันสำเร็จรูปตอบสนองอย่างสมมาตรต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันดิบ